

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-2-86 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 10-44/772-254
Karar Tarihi : 17.6.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ (İkinci Başkan)
Üyeler : Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Remzi Özge ARITÜRK, Esmâ GÜNDOĞDU

C. BAŞVURUDA

20

BULUNAN : - Mobil İletişim Araçları ve Bilgi Teknolojileri İşadamları Derneği (MOBİSAD)
Temsilcisi:Av. Derya ZENGİN GÜLFİDAN
Abide-i Hürriyet Caddesi No:182 Kat:8 Şişli/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME YAPILAN:

-Tesco Kipa Kitle Pazarlama Ticaret ve Gıda Sanayi A.Ş. (Tesco Kipa)
İzmir Çiğli Havaalanı Cad. No:40 Çiğli/İzmir

E. DOSYA KONUSU: Tesco Kipa İzmir Çiğli AVM'sinin bazı cep telefonu modellerinde piyasadaki rayiç bedelin altında olacak şekilde indirim giderek zararına satış yaptığı ve yıkıcı fiyat uyguladığı iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: MOBİSAD vekili tarafından gönderilen dilekçede özetle;

30

- İzmir'in Çiğli ilçesinde bulunan Tesco Kipa AVM'nin diğer elektronik ürünlerin satışının yanı sıra MOBİSAD üyeleri gibi cep telefonu satışı alanında da faaliyet gösterdiği,

- Söz konusu AVM'nin dilekçe ekinde sunulan reklam insertindeki fiyatlar incelendiğinde, cep telefonlarının rayiç bedellerinden düşük fiyatlarla satılmakta olduğunun görüldüğü ve söz konusu indirimin hâlâ devam ettiği,

- Örneğin yapılan indirim neticesinde Nokia 5800 model cep telefonunun fiyatının 499 TL, Nokia 6303 cep telefonunun ise 299,90 TL olduğu,

40

- Söz konusu fiyatların halka arz edilen rayiç bedele rağmen yeni ve kat'î surette kâr marjı olmayan bir fiyat tespiti anlamına geldiği ve rekabet hukuku literatüründeki yıkıcı fiyatlandırma olarak adlandırılan hâkim durumun kötüye kullanılması haline örnek teşkil ettiği,

- Anayasa'nın "Devlet, para, kredi, sermaye, mal ve hizmet piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemlerini sağlayıcı ve geliştirici tedbirleri alır; piyasalarda fiili veya anlaşma sonucu doğacak tekelleşme ve kartelleşmeyi önler" şeklindeki 167. maddesi uyarınca rekabete uygun hareket etmenin anayasal bir zorunluluk oluşturduğu,

- 50 – Anılan davranışın ayrıca TTK'nın 57. maddesinin 3. bendi ve özellikle, “ *Rakipler hakkında da cari olan kanun, nizamname, mukavele yahut mesleki veya mahalli adetlerle tayin edilmiş bulunan iş hayatı şartlarına riayet etmemek*” ifadelerini haiz 10. bendi anlamında haksız rekabet teşkil ettiği,
- Söz konusu AVM'nin hem zararına satış yapmasıyla hem de tüketicinin reklama itimat ederek talepte bulunmasını sağlayarak MOBİSAD'a üye firmaların aynı ürünü fahiş bedelle sattığı yönünde tüketiciler arasında mesnetsiz bir kanaat uyandırdığı,
- Ticari hacim olarak büyük firmaların belli başlı ürünlerde zararına satış yaparak portföy oluşturmalarının ve diğer bazı ürünlerin satışından elde edilen kâr ile ticari hayatlarına devam etmelerinin, bu firmaların zararına satışını yaptığı ürünleri satan küçük ölçekli şirketleri çok ciddi şekilde etkilediğinin ve etkileyeceğinin aşikar olduğu

60 ifade edilmekte, söz konusu uygulamaların ivedilikle son bulması için bahsi geçen firmaya cezai ve hukuki müeyyidelerin uygulanması adına gerekli işlemlerin yapılması talep edilmektedir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 18.3.2010 tarih ve 2363 sayı ile giren şikâyet üzerine yapılan inceleme neticesinde hazırlanan 5.4.2010 tarih ve 2010-2-86/İİ-10-RÖA sayılı İlk İnceleme Raporu, Rekabet Kurulu'nun 15.4.2010 tarih ve 10-31 sayılı toplantısında görüşülmüş ve Tesco Kipa hakkında önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Yapılan inceleme sonucunda hazırlanan 9.6.2010 tarih ve 2010-2-86/ÖA-10-355.RÖA sayılı Önaraştırma Raporu 11.6.2010 tarih, REK.0.06.00.00-110/293 sayılı Başkanlık Önergesi ile 10-44 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmektedir.

I. İNCELEME ve DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

I.1.1.İlgili Ürün Pazarı

80 Şikâyete konu olan ürün cep telefonu ve şikâyet edilen teşebbüs Tesco Kipa'dır. Cep telefonu, içine takılan hizmet sağlayıcı kartlar (SIM CARD) aracılığıyla kablosuz iletişim sağlayan taşınabilir, elektronik aygıtlardır. Türkiye'de satışlar, üretici firmaların ülkemizdeki distribütörleri veya bu markaları paralel ithalat yoluyla yurtiçine getiren teşebbüsler vasıtasıyla gerçekleştirilmektedir.

Başvuru dilekçesinde, cep telefonları fiyatlarını indirerek zararına satış yaptığı iddiası ile şikâyet edilen Tesco Kipa, Türkiye'de perakendecilik sektöründe faaliyet göstermekte, ürün portföyünde cep telefonuna da yer vermektedir.

Dolayısıyla Tesco Kipa'nın iddiaya konu uygulamalarının etkisi, cep telefonlarının perakende olarak satıldığı pazarda görülecektir. Bu sebeple dosya kapsamında ilgili ürün pazarı, “*perakende cep telefonu satış hizmetleri*” pazarı olarak belirlenmiştir.

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

Şikâyete konu işlem açısından coğrafi pazarın bölgesel veya ulusal olarak belirlenmesinin işlemin sonucunda herhangi bir etki doğurmaması, cep telefonu arz ve talebinin gerek bölgesel ve gerekse internet aracılığıyla ulusal ölçekte sağlanabilmesi sebebiyle dosya kapsamında ilgili coğrafi pazar tanımı yapılmamıştır.

I.2. Değerlendirme

Şikâyete konu iddialar, “*haksız rekabet*” ve “*zararına satış yapma*” şeklinde iki ayrı başlık altında değerlendirilecektir.

I.2.1. Haksız Rekabet Değerlendirmesi

100 Haksız rekabet, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 56. maddesinde “*aldatıcı hareket veya hüsnüniyet kaidelerine aykırı sair suretlerle iktisadi rekabetin her türlü suistimali*” şeklinde tanımlanmıştır. Haksız rekabet teşkil eden hallerden bazıları ise anılan Kanunun 57. maddesinin bentlerinde örnekleme şeklinde sayılmıştır. Bu kapsamda olmak üzere 3. bentte “*Kendi şahsi durumu, emtiası, iş mahsulleri, ticari faaliyeti veya ticari işleri hakkında yanlış veya yanıltıcı malumat vermek veyahut; üçüncü şahıslar hakkında aynı şekilde hareket etmek suretiyle rakiplerine nazaran onları üstün duruma getirmek*” ve 10. bentte de “*Rakipler hakkında da cari olan kanun, nizamname, mukavele yahut mesleki veya mahalli adetlerle tayin edilmiş bulunan iş hayatı şartlarına riayet etmemek*” şeklinde tezahür eden davranışlar
110 haksız rekabet olarak nitelendirilmiştir.

Öte yandan, Türk Ticaret Kanunu kapsamındaki uygulamalar adli yargı bünyesindeki ticaret mahkemelerinin ve ticaret mahkemelerinin olmadığı yerlerde ise asliye hukuk mahkemelerinin görev alanına girmektedir.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un kapsamını ve Rekabet Kurumu'nun görev alanını belirleyen Kanun'un 2. maddesinde ise “... *her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki*
120 *her türlü hukuki işlem ve davranışlar, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit, düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemler bu Kanun kapsamına girer*” hükmü yer almaktadır.

Bu sebeple, haksız rekabete ilişkin olarak öne sürülen iddiaların 4054 sayılı Kanun kapsamında olmadığı kanaatine varılmıştır.

I.2.2. Yıkıcı Fiyat İddiası

Şikâyet edilen teşebbüs Tesco Kipa'nın İzmir Çiğli'deki AVM'lerinden birinin bazı cep telefonu modellerinde, piyasadaki rayiç bedelin altında olacak şekilde indirimle giderek zararına satış yaptığı ve bu suretle yıkıcı fiyat uyguladığı iddiası anılan indirimin 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinde yasaklanan hâkim durumun kötüye kullanılması hallerinden birini teşkil eden “yıkıcı fiyatlandırma” eylemi teşkil edip
130 etmediği noktasında incelenmiştir.

Yıkıcı fiyat, üzerinde anlaşma sağlanan genel kabul görmüş bir tanımı olmamakla birlikte, rekabetin elimine edilmediği veya en azından kısıtlanmadığı durumda, kârlı olmayan fiyat olarak ifade edilmektedir. Bu nedenle yıkıcı fiyatlandırma yapan teşebbüsün daha sonra fiyatlarını rekabetçi seviyenin üzerine çıkararak zararını telafi etmeyi amaçladığı kabul edilmektedir. Dolayısıyla yıkıcı fiyat uygulaması genellikle

140 maliyet altı fiyat olarak ortaya çıkmaktadır. Olağandışı düşük fiyatlara katlanılmasının gerekçesini ise, rakiplerin söz konusu fiyatlar ile rekabet edemeyerek piyasa dışına itilmesi amacı oluşturmaktadır. Yıkıcı fiyatlama döneminde katlanılan zararlar, rakiplerin piyasa dışına itilmesinden sonra yapılan fiyat artışları ile karşılanabilecektir. Bu anlamda bir yıkıcı fiyatlama uygulamasından bahsedilebilmesi için teşebbüsün hâkim durumda bulunması, fiyatın maliyet altı olması, rakiplerin piyasa dışına çıkarılmasının amaçlanması ve yıkıcı fiyatlama dönemindeki zararların karşılanabilmesi başlıca unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu çerçevede başvuru konusunun yukarıda yer verilen unsurların varlığı bakımından değerlendirilmesi gerekmektedir. İlk unsurun sağlanması açısından Tesco Kipa'nın "perakende cep telefonu satış hizmetleri pazarında" hâkim durumda olup olmadığının tespiti gerekmektedir. Hâkim durumun en önemli göstergesi teşebbüsün ilgili pazardaki payıdır ve çoğu durumda %40'ın altındaki pazar payları hâkim durum tespiti için yeterli gösterge olarak kabul edilmemektedir.

150 Bu bağlamda raportörler tarafından Tesco Kipa'nın anılan pazardaki pazar payının tespiti için GFK Araştırma Hizmetleri A.Ş. (GFK)'den 25.5.2010 tarih ve 2485 sayılı yazı ile bilgi talebinde bulunulmuştur¹. Söz konusu araştırma şirketinin verilerine göre, Tesco Kipa'nın ve Tesco Kipa'nın da içinde bulunduğu hipermarketler, süpermarketler ve yapı marketler ile çok katlı mağazalar ve online satış kanallarının toplanarak oluşturulduğu belirtilen MASS kanalının toplam perakende cep telefonları satış hizmetleri pazarındaki 2008-2010 arası pazar payları aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 1: Tesco Kipa'nın ve MASS Kanalının Toplam Perakende Cep Telefonları Satış Hizmetleri Pazarındaki 2008-2010 Arası Pazar Payları

	2008 (%)		2009 (%)		2010 (%)	
	Ciro	Adet	Ciro	Adet	Ciro	Adet
Tesco Kipa	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
MASS Kanalı	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)

160 Tablodan da görüleceği üzere, Tesco Kipa'nın sahip olduğu %(....)'u geçmeyen pazar payı itibarıyla perakende cep telefonu pazarında hâkim durumda olamayacağı anlaşılmaktadır. Öte yandan söz konusu teşebbüsün içinde yer aldığı MASS kanalının dahi toplam pazarın %(....)'una ulaşamadığı görülmektedir.

Bunun dışında raportörler tarafından yapılan incelemede Tesco Kipa'nın şikâyete konu olan indirimlerinin uygulandığı cep telefonlarının, online satışlar gibi piyasadaki

¹ Söz konusu araştırma şirketinin 2000 yılından beri telekomünikasyon sektöründe yaptığı araştırmalar sonucunda düzenli olarak cep telefonu raporlarının üretildiği, ayda bir kez olmak üzere yılda 12 kere yayınlandığı belirtilmektedir. Bu çerçevede anılan şirketin sınıflandırma sitesinde; mobil telefon operatör münhasır satış mağazaları, bağımsız mobil ve sabit telefon satış mağazaları, tüketici elektroniği münhasır satış mağazaları, tüketici elektroniği karma satış mağazaları, tüketici elektroniği satan zincir mağazalar, züccaciye, halı-mobilya satış noktaları, hipermarket-süpermarketler/yapı marketler, çok katlı mağazalar, online satışlar: olmak üzere çeşitli satış/bilgi kanalları bulunmaktadır. Bunun dışında anılan kanallardan hipermarket-süpermarketler/yapı marketler ve çok katlı mağazalar ile online satış kanallarının toplandığı MASS Kanalı adı verilen bir kanal bulunmaktadır.

diğer teşebbüsler tarafından yapılan satışlarda aynı veya daha düşük fiyatlarla tüketicilere sunulduğu tespit edilmiştir².

170 Yukarıda yer verilen değerlendirmeler ve dosya kapsamında elde edilen bilgiler ışığında, Tesco Kipa'nın "perakende cep telefonu satış hizmetleri" pazarında hâkim durumda olmadığı göz önüne alındığında, Tesco Kipa'nın şikâyete konu indirimlerinin "yıkıcı fiyatlandırma" bağlamında 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinde yasaklanan hâkim durumun kötüye kullanılması niteliğinde bir ihlal teşkil edemeyeceği sonucuna varılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

---

² Örneğin 17.5.2010 tarihi itibarıyla www.gittigidiyor.com adlı online alışveriş sitesinde Nokia 5800 model telefonunun fiyatı 410 TL; www.hepsiburada.com adlı sitede Nokia 5800 model cep telefonunun fiyatı 482,84 TL (havale ile), Nokia 6303 model cep telefonunun fiyatı ise 296,63 TL (havale ile); www.cimri.com adlı sitede ise Nokia 5800 model cep telefonunun anılan sitenin sisteminde kayıtlı olan çeşitli mağazaların ve teşebbüslerin sunduğu fiyatlar temel alınarak verilen fiyat aralığı 443-529 TL; Nokia 6303 model telefon için ise 248-324 TL olarak belirtilmektedir. Tesco Kipa'nın yıkıcı fiyat olduğu iddia edilen fiyatları ise yukarıda belirtildiği üzere Nokia 5800 model cep telefonu için 499 TL, Nokia 6303 cep telefonu için ise 299,90 TL 'dir.